

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYA.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.
Vidéken: félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

SZÉKELY IMRE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Fő tér 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

Interessante Blatt.

aug. 24.

Aki azt hiszi, hogy ezalatt a név alatt valami komolyság lap-pang, nagyon csalódik. Hacsak a svindlit nem vesszük komolyságnak. Mert a jó bécsiek eme zug-lapja a svindli jegyében született s előfizetői a bécsi kocsisok és szakácsnók és az összes magyarországi kávéházak. Hetenként egyszer jelenik meg s őlt testet ez a szánandó szellemi szegénység, de akkor aztán kitesz magáért. Összelopkodott képei méltó pendentjai azoknak a bolondgombáknak, amelyen hónap-szám szörnyüködik temérdek Pepi és Hanzl. Ebből látszik, hogy az Interessante Blatt-hoz valamelyes köze van a butaságnak is. Avagy talán nagyon is sok köze. S helyt állunk szavunkért, mikor azt mondjuk, hogy ez alól a mélyen tisztelt magyar olvasó közönséget sem vagyunk hajlandók kivenni. A dunántuliaknak éppen olyan orákulum ez a bécsi szörnyiség, mint a honi fiakereseknek és szakácsnóknak.

A kormány nem baktere a magyar olvasóközönségnek, csak jó-akaró irányítója. Utóljára is az olvasmány megválogatásában nem rendszabályozhat meg senki, csak a cenzura. Nem a kezedből veszi ki a könyvet. Ez despotizmus. Hanem egyszerűen nem adja a kezembe.

Nos, hát érkezett az ideje, hogy a magyar kormány ennek a

bécsi szörnyiségnek ajtót mutasson, illetve zárja be előtte az ajtót. Tudjuk mindnyájan, hogy miről van szó. Az Interessante Blatt leg-ujabb számában a pozsonyi Petőfi-szobor-pályázat ötletéből úgy emlékezik meg Petőfiről, mint egy teljesen elzüllött ekszisztenciáról, aki, mint csapnivaló buta diák, volt katonája és ripacs színész.

Hogy ki volt, mi volt Petőfi, azt hiszem, szükségtelen itt millió-modsor elmondani. A legnagyobb magyar költő ott van a magyarság szívében eltemetve, mióta a segevári sikon hiába keressük azt a megszentelt hantot, amely maga alatt tartja romlandó és mulandó részeit. De hogy ki volt az a Petőfi, tudja az Interessante Blatt is. Csak úgy, mint mi, csak úgy, mint az egész világ. A ripacs-Petőfi csatadalán láz fogta el azt a Bécs-et, a mely addig kívánta a szabadságot, amíg nyavalyatoréssá lett s kedvelt császári családjukat időközönként a „Wacht am Rhein“-nal tisztelik.

De ha tudja az a lap, ez a tákolmány, hogy ki volt Petőfi s tudva így beszélt a magyar nemzet szemefényéről: annak a soroknak az írójá annál a lapnál megkor-bacsolandó gazember. Egy költő, egy Petőfi közkincese a világnak s meghurcolása mindazoknak fáj, akik a szép kultuszát művelik akár tollal, akár olvasással. A ki eszményi szép fehér köntösére sarat dob: bélpoklos és el kell pusztítani.

Ki az Interessante Blatt-tal! Addig is, míg a magyar kormány, a keresk. miniszter, megvonja tőle a szállítási engedélyt, magyar ember és tisztességes ember ne vegye kezébe, hanem küldje vissza a csuf, de a lapra annyira ráillő szóval: — Czoki!

Katonai beszédek.

— augusztus 24.

Mit akarnak a katonaurak az olyan beszéddel, aminőt Beck tábornagy ur Bécsben, Albori tábornagy ur pedig Szerajevóban elmondott a király születése napján? Mit akarnak? Mi a szándékuk? Mi a céljuk?

Elvégre oktalan szószaporítás nem lehet az ilyen fő-fő katonai hatalmasságok bő szónoklata. Kell, hogy valami föltett célja legyen a magyar nemzeti aspirációk leszólásának s annak a tüntető hangoztatásnak, hogy a közös armádia váltig és körömszakadtáig ellentáll, „mint a tenger sziklája, minden politikai mesterkedésnek és támadásnak“. Mi közük a katonauraknak a politikához s miért vállalkoznak a hivatlan prókátor disztelen szerepére, akit ők rendszerint lenéznek — még ha véletlenül nem hivatlan is?

Izgatni akarják szántszándékkal a magyar nemzetet, holott örvendetesnek mondják, hogy „a nemzeti küzdelmek szenvedelme háttérbe került s a politikai fegyverek nyugosznak?“ Hát nem volt már elég az izgalomból s gyors folytatását

A kultura.

Írta: **Ady Endre.**

Az udvari bátról botorkáltak haza Dojeseff, az őrnagy s Bolidov, a kapitány. A szél be-beseperte őket hóval. A hó a hó meztelenségre hullt, elolvadt nyomban. Arczuk, fülük, kesztyűtlen kezük melegviz folyta be. Nagy volt testüknek a forrósága, mert nagyon sok teácskát, rumocskát, bort és pezsgőt összeittak Dojeseff, az őrnagy s Bolidov, a kapitány. És ráadásul mégis fáztak. Bolidov egy bécsi marsot fűtő-részett. Dojeseff keményen topogott a mars taktusára. Sötét volt az utczán. Csak a hó világított. Kőbor kutyák vakkantgattak kö-zelükben. Bolidov kapitány abba hagyta a fűtő-részést s megszólalt boros, rekedt hangon.

— Na, hogy mulattál, Dojeseff?

Dojeseff elmázolta arcán a páras-vízzé elolvadt havat. Szomoruan sóhajtott. Inkább ásitás volt ez talán.

— Nagyon rosszul, nagyon rosszul, Bolidov. Én már unok mindent. Oh, mindent unok. Semmi új, semmi érdekes. És a hölgyek! Hogy affektálnak! Mintha nem

smerném én őket. Láttad az angol konzul sógornőjét. Azt a piros arcu leányt. Az még azt merre mondani, hogy úgy érzi magát, mintha vadak között volna. Mi vadak! Hal-lod Bolidov...

— Mégis táncoltál vele, Dojeseff.

— Persze. A fejedelmné parancsolta. Suttogni kezdett Dojeseff.

— Na, ez is egy asszony.

Bolidov röhögött:

— Olyan, mint egy deszka. Olyan, mint egy kísértet. Éshogy sipog.

— A konyha nem első rangu, Bolidov. Ez az én véleményem. Nem igazi párisi konyha. Ezt nekem Theodoroff mondta, aki ittassé volt egy évig Párisban.

— Na, én is különbnek tartom még az Iván apó kocsmájának a főztjét is.

— Én is. Bizonyísten én is. Hanem te Bolidov, az új második szakácsnó nem kutya.

Az udvarmester maga szerződtette Bécsben. Én már beszéltem vele. Te Bolidov, olyan, mint egy gránátos. Nagyszerű egy nő. Tréfás...

Bolidov sóhajtott:

— Pedig ez ritkaság. Ezek a kedves idegenek mind olyanok, mintha apjukat,

anyjukat megöltük volna. Nincs párjuk a tréfás embereknek, kedves őrnagyom. Fő-képpen a nőknek. Ejha!... Nagyon szeretem a tréfás nőket.

— A bécsi nők a legtréfásabbak, — toldotta komoly, felséges hadgon az őrnagy. Még a bécsieket szeretem legjobban azok közül, akik idejönnek. Ezekkel még valahogy ki lehetne jönni.

— A fejedelem pedig ezeket kezdi nem szeretni. Tudod, miket beszélt a keddi tiszti banketten? Érdekes dolgokat. „Azt akarom, uraim, hogy ne csak elsajátítsuk a nyugati kulturát, de előkelő faji nemességeink révén tulszárnyaljuk. Azt akarom, hogy főként tisztjeimet bámulják meg a Nyugat diploma-táit. Ez csak önökön áll, uraim. Önök da-liások, lovagiasak közlékenyek, oszesek. Mind-ehhez csak egy kis csiszolódás szükséges. Ne Bécs-et nézzék, uraim. Ez a fő. „Csinos be-széd volt ugy-e, Dojeseff?

Az őrnagy bosszusan dörmögött:

— Utálom az egész udvart a maga nagyképűségével. Minket akarnak nevelni. Nyugati kultúra, nyugati kultúra... Ezt hajt-ják mindig. Ők beszélnek nekünk. Én mondom neked, Bolidov, hogy mi különb emberek vagyunk, mint ők, akik predikálnak. Persze

provokálják a katonákat? Avagy csak álság és hamisság az, hogy a hagyományos armádia rendületlen voltát hangoztatják, holott a magyar nemzeti mozgalomnak mégis csak sikerült betörni egyik-két helyen a hadsereg osztrák vas-kalapját?

Micsoda örület az, amely ezeket az alkalmi alkalmatlanságokat diktálja? Az ebugatta németje nem fér a bőrébe. Puffogatja a levegőbe a szót, mint manőveren a vaktöltést. A tábornagyrak urak fecsegnek, holott a katona legfőbb erénye: a *Maul halten und weiter dienen.*

A história följegyzett remek katonai beszédek, amelyeket nagy hadvezérek intéztek csapataikhoz erős összecsapások és döntő ütközetek előtt. A puska ropogását és az ágyuk bömbölését meg szokta előzni néhány lelkesítő szó a hadvezér ajkán; de ezekben a katonai szövegekben a haza és a szülőföld szeretete és a nemzeti dicsőség fensége emelkedik ki ragyogóan a halálos mérkőzésbe induló csapatok lelke előtt. Az armádia féltett egységében és némettségében ugyan vajmi kevés buzdító lélek lakozik s válságos, komoly pillanatokban bizonyára az ördög sem törődne vele. Ha hadjáratra kerülne a sor nálunk, a vezér a mi fiainkhoz is bizonyára a magyar hazaszeretetről és nemzeti büszkeségről beszélne. De ilyenkor, békeidőben, a közös hadsereg pléh-galléros nagyjai megengednek maguknak egy kis hetyke kirándulást a politika mezejére, ahol semmi keresetük nincs s ahol mindenkor csufos vereség éri őket, — mint a híres, nevezetes chlopii eset bizonyítja, fényes tanulsággal.

Bezzeg a nagy Napoleon harcai beszéjei másfajta voltak, mint Beck és Albori politikai szónoklatai. De Napoleon genialis hadvezér volt. Hol vannak nálunk a genialis hadvezérek? Valahol ott rejlenek talán a közösség homályában; mert akik a felzárkózásnak, azok csodálatosan távol esnek mind a genialitástól, mind pedig a hatalmas katonai erkölcsöktől. Higveleji politikai beszédekben keresik halvány és vértelen ambíciójuk kielégítését.

a fejedelem fejét telebeszéli a követek. Azt akarják, hogy úgy táncoljunk, mint Bécsben, Londonban, Berlinben és Párisban. Én voltam hadnagykoromban Szentpéterváron. Az a világ első városa. A szlavokot akarják ök kulturára nevelni. Hahaha!

Bolidov is kacagott. Egyébként láthatóan elfáradtak a diskurzusban Dojeseff az őrnagy s Bolidov a kapitány. Most már igazán fáztak. Bolidov vidámabb témát keresett.

— Te, őrnagy, itt befordulunk a Bojarkai utcán. Én ma künn jártam a vasutnál. A francia követ új titkárja most érkezett meg egész családjával. Te, Dojeseff, érkezett velük két asszony-személy. Azt hiszem, szakácsnő és szobaleány. Barna mindkettő. Tyűh, az egyik, te Dojeseff!... Magas, gömbölyű. Szébb még talán a budapesti Pannánál is, aki megörjített tavaly bennünket az orfeumban. Gyere, őrnagyom. Én tudom hol vett ki lakást a titkár. A familia bizonyosan lefeküdt korán az után. Gyere, Dojeseff.

A szél süvített, Fehérek voltak a hótól. Egy világos ablaknál hirtelen megállt a kapitány.

— Én ismerem ezt a lakást, — sugta a kapitány. Itt kell lennie a konyhának.

Napoleon korából fennmaradt az a közmondás, hogy minden káplár a bornyujában hordta a marsall-botot. Mi azonban azt tapasztaljuk, hogy a legelső osztrák generálisok fejében is ott van a legutolsó káplár gondolkodása.

De őszinte örömmel számot adhatunk egy egészen más katonai beszédéről is, amely ugyancsak a király születése napján hangzott el. *Rónai Horváth Jenő* vezérőraagy, pécsi állomásparancsnok, a honvéd hadapródiskola tiszthelyettesé fölvavatott növendékeihez beszédet intézett, amely mintája és foglalata mindannak az érzésközelbeni erőnek, amelylyel a katona lelkére hatni kell és hatni lehet.

Rónai Horváth Jenő ő császári és apostoli királyi felsége nevében, mint a véderőnek helyi legfőbb képviselője a magyar hazaszeretetről beszélt az ifju hadapródoknak. *„Ragasszodjanak szívük minden dobbanásával a magyar földhöz, melyen élünk és halunk és a magyar néphez, melynek kebeléből származunk.“* Beesüljék meg polgártársainkat, akár finom kabátot viselnek azok, akár munkászubonyt; az ő verejtékes munkájuk teremti elő az eszközöket a véderő fenntartására. *„Bizom benne, hogy önök közül nem egy lesz, aki beírja nevét kardja hegyével amaz aranykönyvbe, mely magyar hazánk dicsőségét, a magyar történelmet tartalmazza.“*

Ime, egy kiváló tehetségű tábornok, aki elsőrangú katonai tudós s mindenesetre egyik kimagasló kitűnése a törzskarnak, megtalálja szerencsésen azokat a szavakat és gondolatokat, amelyek egy szikrát sem ellenkeznek a közös hadsereg természetével, azonban megegyeznek a magyar nemzet törvényes állásával s természetesen és jogos érzékenységgel. Az ilyen beszéd mélyen bevésődik nemcsak a magyar katonába, hanem minden magyar polgár szívébe s fölkelti és öregbíti benne a tiszteletet a hadsereg iránt.

Az amolyan beszédre azonban, amely Bécsben és Szerajevóban elhangzott, nincs más feleletünk az arabus közmondásnál, amely így szól: *„A kutya ugat, a karaván halad.“*

A kapitány halkán kopogott az ablakon. Egy nő kiszólt ijedten:

— Ki az?

— Nyissa ki, kisasszony!

Az ablak megnyílt s forró pára felhő csapott ki a konyhából.

— Mi tisztek vagyunk, kisasszony. Nézze a ruhánkat. Őrnagy és kapitány. Ma láttam magat a vonatnál. De szép maga. Ah, nincs párjuk a francia nőknek. Fázunk, kisasszony. Bemennénk egy pár percze melegedni s beszélgetni.

A nő félig behajtott az ablakot. Bennt egy másik női hang is megszendült. A nők nevettek. Most a másik nő hajolt ki.

— Ha úgy tetszik, jöjjenek be, mes-sieurs. A kapu nyitva...

— Milyen más itt, — mondta bennt boldogan az őrnagy.

A nők nevettek. Bolidov Párisról kérdezősködött. Csakugyan olyan szép hangja van Sarah Bernhardnak? Miért nem jött el Réjane Szófiába? Nagyon várták tavaly az orfeumban.

Nevettek, csintalankodtak. A kapitány szivarra gyújtott. Észrevette, hogy a körmei piszkosak. Ijedten rejtette el a kezét a francia hölgyek elől. Az őrnagyból megint kitört a jóörzés:

36 százalék pótdadó.

— Az 1905. évi költségeloirányzat.

— augusztus 24.

Roncsik Lajos városi főszámvevő beterjesztette a városi tanácshoz Debreczen város házipénztárának jövő évre kidolgozott költségeloirányzatát.

Az eloirányzat végszámaiból első pillanatra az a kellemetlen meglepetés ötlük szemünkbe, hogy a város háztartásának deficítje a jövő évben 353,187 korona 86 fillérre nő fel, aminek a terhes következménye az, hogy a pótdadó az évi 32 százalékról 36 százalékra emelkedik.

Ezt az emelést az eloirányzatban az okozta, hogy a kiadások olyan újabb terhekkel szaporodtak, amelyekre más fedezet nincs.

Igy közgyűlési határozat folytán kiadásba kellett tenni a főiskola részére megszavazott 400,000 korona alapítványból 200,000 korona 5 százalékos kamatját, azaz 10,000 koronát.

Továbbá több, mint 35,000 koronával terheli a költségvetést a belügyminiszternek a nyugdíjalap szabályozására vonatkozó határozata, amely elrendeli, hogy a tisztviselők által fizetendő 3 százalékos hozzájárulás és a házipénztár által a szabályrendelet értelmében fizetendő 10,000 korona a tőkéhez esatolandó.

A tanácsi és közgyűlési határozatok folytán beálló különféle új kiadások 15,000 koronát igényelnek.

Végül Roncsik Lajos főszámvevő előterjesztéséhez képest a rendőri létszámnak 30 emberrel való szaporítására 21,000 kor. válik szükségessé.

Ezek az újabb terhek 81,000 koronát tesznek ki, amelyek 8 százalékos pótdadót igényelnek. Azonban a légszeszgyár révén 40,000 korona bevétel szaporodás 4 száza-

— Mennyivel különbek maguk, hölgyeim, mint az udvari dámák...

Franciaul beszéltek a tisztek burgaszi dialektusban. Bolidov kényes históriába fogott, mely a fejedelemnéről szólt.

Hirtelen lépések hallatszottak be a folyosóról. Az egyik leány fölzsizsent.

— C'est moussieur!

A tisztek kirohantak. A kapitány szaladt elől. A kertfelé... Az őrnagyot vállon ragadta valaki. A kapitány szaladt a kert kopasz fái között. Ehesett. Belehasalt a hóba. Innen hallgatott néhány nagyobb dühös kiáltást:

— Kik vagytok... Ön katonatiszt? Éjnek idején idegen házban? Konyhában? Pfüj! Szégyelje magát. Piha!...

Egy zuhanás, mintha valakin nagyot lödítették volna. Két perc mu'va káromkodva állott a már feltápáskodott kapitány mellett az őrnagy. Valamit törülgetett az arcáról s szinte ordított.

Es ezek az emberek akarnak bennünket kulturára nevelni...

Haragosan, méltatlankodva ugrottak át a deszka palánkon s tüntek el az éjben Dojeseff, az őrnagy s Bolidov, a kapitány. Az őrnagy megfenyegette a fejedelmi palotát, mely még világos volt s idevilágolt...

lékra csökkenti a pótdó szükséges fölemelését.

Egyébiránt a főszámvevő a tanácshoz terjesztett jelentésében rámutat arra, hogy miként lehetne a pótdót teljesen megszüntetni.

A jelentés így hangzik:

Tekintetes Tanács!

Az 1905-ik évi házipénztári költség-előirányzat összeállításánál törekvésem odairányult, mint előzőleg is, először: hogy a háztartási egységek meg ne zavartassék, másodsor: hogy az adó-fizető lakosság a háztartási terheket mentől kevésbé érezze. Ezen két elvi álláspont szem előtt tartása mellett az 1905-ik évi költségelőirányzatot a következőkben kérem megállapítani:

I. Rendes bevétel . . . 2.172,289 K 66 fil.
II. Rendkívüli bevétel . . . 385,750 K — fil.

Összes bevétel: 2.508,039 K 66 fil.

Ezzel szemben:

I. Rendes kiadás . . . 2.446,889 K 99 fil.
II. Rendkívüli kiadás . . . 414,337 K 53 fil.

Összes kiadás: 2.861,227 K 52 fil.

A bevétel és kiadás egybevetése folytán mutatkozó **353,187 korona 86 fillér költségvetési hiány** 964,000 korona egyenes állami adó **36 százaléka**ban nyerné fedezetét.

A községi pótdó százalékának ez évi csekély emelkedése részben a bevételek esésében, részben a kiadások szükségyszerű szaporításában leli magyarázatát.

Az a véleményem, hogy ha a Hortobágy hasznosabbá tételének kérdése szerencsésen megoldatik, hogy ha a piaci helypénzszedés rendezve lesz s hogy ha a város közönsége a fakompetencia kedvezményéről a közjó érdekében önként lemond: a város háztartásánál a hiány megszűnnék s így a városi közgyűléstől magától függ a közköltőnek továbbra is fenn vagy fenn nem tartása.

A házipénztári költségvetéssel egyidejűleg, tisztelettel betérjesztem a következőknek valamint az alapítványok költségvetési előirányzatot is azon megjegyzéssel, hogy az iparszkolai pénztár költségvetése a vallás- és közoktatási m. kir. miniszteriumnak az államszegély kieszközlése végett már előzőleg külön fel lett terjesztve.

Ezek után tisztelettel kérem ezen 1905-ik évi költségelőirányzati javaslatot kinyomatni s a szakbizottságok tárgyalása után a tek. bizottsági közgyűléshez betérjeszteni.

Debreczen, 1904. augusztus 22.

Ronosik Lajos,
főszámvevő.

EGYHAZ ÉS ISKOLA.

Egyházmegyei közgyűlés. A debreczeni ev. ref. egyházmegye ez évi őszi közgyűlése jövő hónap elején lesz. Szeptember 7-én, szerdán délelőtt 9 órakor az egyházmegyei népiszkolai tanügyi bizottság ülésezik. Ugyanaznap délután 4 órakor elértekezlet lesz. A tulajdonképeni egyházmegyei közgyűlés szeptember 8-án, csütörtökön délelőtt 9 órakor kezdődik; délután 4 órakor a közgyűlés befejezése után a bírósági ügyeket intézik el. Ugy a közgyűlés, mint a szakbi-

zottsági ülések és értekezletek az egyháztanácssteremben folynak le. A tárgysorozat összeállításán most dolgoznak.

Uj főgondnok. A hajduböszörményi népes református egyház közönsége egyhangulag Kálmán Lajos ügyvédet, a függetl. párt elnökét választotta meg főgondnokul. — Kálmán Lajos már régebbi idő óta tevékeny részt vesz az egyháziügyek intézésében is, mint annak ügyésze, számvizsgáló bizottsági tagja s több albizottságnak tagja s eddigi zajtalan működésének elismerése azon egyetemes bizalom, mely főgondnokká választásában megnyilatkozott.

Beiratások a főreáliskolába. Az állami főreáliskolában az 1904/905. tanévre a tanulók felvétele és a beírás szeptember 1. 2. 3. napjain lesz; ugyanezen napokon kell az osztályfőnöknél jelentkezni azoknak is, kiket az igazgatóság július első napjaiban már bejegyezt. A felvételek és beírások bezárása után szeptember 10-ig még felveheti az igazgató az olyan jelentkezőket, kik késedelemüknek elfogadható okát tudják adni; későbbben jelentkezőknek a tankerületi kir. főigazgatóhoz kell felvétel engedélyezésért folyamodni. A felvételnél a kisebb tanulók rendszeren, az első osztályba lépők pedig mindenestre az atyának, illetőleg az anyának vagy gyámnak, vagy ezek akadályoztatata esetén ezek megbizottjának kíséretében kötelesek megjelenni. A beírásnál a legutóbb kapott iskolai bizonyítványt, az életkor és a név igazolására s születési anyakönyvi kivonatot és az oltási, illetőleg újraoltási bizonyítványt minden tanulónak be kell mutatnia. A felvételek 9 korona 70 fillér beírási díjat azonnal be kell fizetni. Ennek fizetésétől senkit felmenteni nem lehet. Egész évi tandíj 48 korona. Ezt vagy félévénként, október és február hónap első felében, vagy négy részletben: október, november, február és április hónapok első napjain kell befizetni. Szegénysorsu, jó magaviseletű, szorgalmas tanulók tandíjmentességben részesülnek, ha az előbbi évben minden tárgyból legalább jó volt az osztályzatuk. A folyamódványt, melyhez szegénységi vagy vagyontalansági bizonyítványt is kell mellékelni, a főreáliskola igazgatóságához kell beadni legkésőbb szeptember 15-ig. Debreczen 1904. évi augusztus 22-én, az állami főreáliskola igazgatósága.

Iskolai értesítés. Értesítettnek a t. hitközségi tagok, hogy az imaszék bérbeadás a tavalyi árak mellett f. évi szeptember 4-én veszi kezdetét és pedig a tavalyi bérlők jegyei 4—5-én a hitközség irodájában (József kir. h.-u. 26. sz.) árusítatnak és az elsőbbségi jog csak e napig tartatik fenn, ezentul vagyis 6, 7, 8 és 9-ik napján d. e. 10—12-ig és d. u. 3—5-ig az általános bérbeadás a Deák-Ferencz-u. templom előcsarnokában fog eszközöltetni. A 8 koronás jegyek, melyekre az elsőbbségi jog nem tartatik fenn, csak f. év szeptember 8 és 9-én válthatók. A kisuj u. imaházba szóló jegyek külön fognak f. év szeptember 7, 8 és 9-én naponként d. e. 8—12-ig és d. u. 3—5-ig az imaházban (kápolnási u.) árusítatni. Az elsőbbségi jog csak 7-éig tartatik fenn. Az előjáróság.

Véres szerelmi dráma.

Gyilkosság és öngyilkosság.

— Saját tudósítónktól. —

— augusztus 24.

Rémregénybe illő szerelmi tragédia játszódott le vasárnap délelőtt az eleki járásban fekvő Gyula-Varsánd községben. Egy odaváló oláh süheder a templom bejárata előtt halálra sebezte revolverével egykori kedvesét, amiatti elkeseredésében, hogy a leány elhidegült iránta, mert a szülei nem egyeztek bele a házasságukba. Mikor

látta, hogy a leány aléltan rogyott le a földre, önmaga ellen fordította a fegyverét, hogy ha az életben nem is mondhatta magának szerelmesét, legalább a halálban egyesüljön vele. Most úgy a leány, mint gyilkosa a halállal vívódnak.

Gále Geraszim, özvegy Gále Jánosné husz esztendő fia és Popmárk Mojsza gazdálkodónak Florica nevű leánya a véres eset szereplői. A leányról, mint a falu szépéről beszéltek a vidéken, és sokan versengettek a kezéért. Gále Geraszim is az udvarlók közé tartozott, aki hamarosan el is távolította vetélytársait Popmárkék házából. A szép Flóricának megtetszett a rártati legény, szívesen feleségül ment volna hozzá, de a szülei nem akarták odaadni leányukat a még katonasorban levő fiúhoz.

Még a télen történt, hogy Gále Geraszimot kikoszorúzták a lányos házból. Ezt azonban a legény nem vette zokon, mivel titokban sűrűn találkozott szerelmesével, aki folyton bátorította, hogy majd csak jóra fordul minden. A nagy bőjben azután a szerelmesek közös megegyezéssel megszöktek Gyula-Varsándról s a kötséggébeesett szülők teljes két hétig hiába keresték őket; máig sem tudják, hol rejtőztek el a fiatalok. A turbékolásnak azonban hamar vége szakadt. Két hét múlva a leány visszatért szüleihez, mivel Gale Geraszim nem a legjobban bánt vele.

Azóta többször ellátogatott a legény Popmárk Mojsza házába, de ott sohasem látták szívesen s megmondták neki, hogy nem adják hozzá a leányukat. Flóricza is kiábrándult a nagy szerelemből, megtagadta a legényt és kiadta az útját.

Gále Geraszim, mikor látta, hogy kérése szava semmit sem használ, véres tette határozta el magát. Vasárnap délelőtt töltött revolverrel a zsebében elment a templomba, mivel tudta, hogy Popmárk Florica is a misére ment. Mikor vége volt az istentiszteletnek s a közönség távozni készült a templomból, Gále Geraszim a leány után futott s az egész közönség szemeláttára megcsókolta, majd így szólt hozzá:

— Izlett-e a csókom Flóricza? Mert ez volt a te utolsó csókid!

Azzal kirántotta zsebéből a hatlövétű, kilencz miliméteres revolverét és *mellbe lötte vele a leányt.* Popmárk Flóricza a lövés után még husz lépésnyi távolságra futott, amikor gyilkosának egy második golyója, mely a hátán ejtett sebet, földre terítette. A templomi közönség üldözőbe vette Gále Geraszimot, ez azonban a kertjükbe futott, ahol hasba lötte magát.

A súlyosan sérült sebesülteket azonnal orvosi gyógykezelés alá vették, de életbenmaradásukhoz nincs remény.

NAPI HIREK.

A Kossuth-ünnepély.

— Lajos napja. —

— augusztus 24.

A Kossuth-dalkör, Iparos-kör, Függetlenségi-kör, Polgári-kör és a főiskolai Magyar Irodalmi-kör együttes rendezése mellett *Lajos-napja* alkalmából tartandó Kossuth-ünnepély iránt rendkívüli érdeklődés mutatkozik.

Debreczen igaz magyar lakossága pártkülönbség nélkül részt fog venni a hazafias ünnepélyen, amely a magyar nép édes apja, a magyar nemzet újjáalkotója, a népszabadság előharczója: *Kossuth Lajos* iránt a megemlékezés hálás kegyeletét rója le

Az ünnepség holnap délután 6 órakor veszi kezdetét az Iparos-Otthon disztermében, 50 fillér belépődíj mellett, a debreczeni *Kossuth-szobor* alapjára. A Kossuth-dalkör és a műkedvelők zenekara előadásai közben *Szele György* lelkész tart megnyitó beszédet, *Ferenczy Gyula* dr. jogtanár emlékbeszédet és *Gyökössi Endre* hírlapíró elszavalja „Kossuth” című alkalmi költeményét.

Este nyolc órakor társasvacsora lesz étlap szerint az Angol királyi nőéttermeiben. — Vacsora közben a Kossuth-dalkör fog hazafias énekeket előadni.

A rendező-bizottság erre az ünnepélyre meghívókat küldött szét. Aki tévedésből ilyen meghívót nem kapott, szívesen átnyújtja azt neki a Kossuth-dalkör titkára, *József kir. herceg-utca* 6. szám alatt.

— **Tűz Balmazújvároson.** Vasárnap délelőtt, mialatt a lakosság istentiszteleten volt, a balmazújvárosiakat a harang vészongása riasztotta fel. — Tar Gábor lakóházánál tűz ütött ki, amelynek a ház és sertésöl, valamint a Róth Sándor szomszédos istállója és sertésölje esett martalékul. A tűz továbbterjedését sikerült meggátolni, daczára a víziánynak, mely az oltást nagyon megnehezítette. A kár 2700 korona. A leégett épületek nem voltak biztosítva. A tűz keletkezésének okát nem tudták megállapítani.

— **Tatrafüredről.** A legutolsó fürdővendég névsor 2410 vendéget mutat ki Tatrafüreden. Ujabbán odaértek Debreczenből: *Simonffy Imre* kir. tanácsos, özv. *Simonffy Béláné* Bay Ilona, *Tikos Imre* vár. mérnök, *Balogh István* földbirtokos és neje, *Berzöly Vincze* takpt. tisztviselő, *Balla Jenő* százados, *Mandl Jenő* terménykereskedő és neje.

— **Temető a Kut-utcában.** Gázcsölerakás és csatornajavítás közben a Kut-utcán nagy mennyiségű ember csontra találtak. A csontok egymástól csaknem egyenlő távolságra levő csomókban hevertek. Ebből, de meg az egyes csont halmozok elhelyezéséből arra következtettek, hogy ezen a helyen valamikor temető volt. A kiásott emberi csontokat összeszedik és a temetőben helyezik el.

— **A modern rajztanítás tanfolyama.** Csaknem másfél hete, hogy *Szűts Izsó* nagyváradai iparszkolai igazgató és kerületi rajzfelügyelő vezetése alatt városunk tanítói a modern rajztanítás elemeit és azok gyakorlati alkalmazását nagy szorgalommal tanulják. E tanfolyam e héten pénteken ér véget s bár az idő, mely e tanfolyam megtartására szenteltett, nagyon kevésnek mondható, azonban az elért eredmény nagyon szép. *Szűts Izsó* megnyerő modora, meggyőző és gyakorlatilag is a természetből merített, illusztrációkkal igazolt módszeres utmuta-

tásai, hisszük, termékeny talajra találtak tanítóinknál, akik szintén apostolai lesznek annak a rajztanítási módszernek, melynek hazánkban *Szűts Izsó* első uttörője.

— **Tűz a Veres-utcán.** Tegnap este a Veres-utca 17. számú háznál tűz ütött ki. Egy 20 méteres lakóház padlásán ütött ki a tűz. A tűzoltóság Morvay parancsnok vezetésével kivonult a tűzhöz, de csak a tűz tovább terjedését és a padlás begéssét tudták megakadályozni. A tűz az eresztől alól csapott fel, oka ismeretlen. A leégett ház, mely biztosítva volt, *Dári István* gazdálkodó tulajdona. A kár több, mint 6000 korona.

— **Kolozsváriak a oszmiadiatelepen.** A kolozsvári ipari szövetkezet kiküldöttjei *Jakab Lajos* titkár vezetésével tegnap Debreczenbe érkeztek. Kiküldetésük célja, hogy a helybeli oszmiadia termelő és hitelszövetkezet szervezetét tanulmányozzák és a munkatelepet megnézzék. A kiküldötteket *Tóth Kálmán*, a szövetkezet ügyvezető igazgatója és néhány igazgatósági tag kalauzolják. A kolozsvári küldöttség két napig marad Debreczenben, aztán visszamennek Kolozsvárra, hogy az itt szerzett tapasztalatokat az ottani cipészipari szakcsoportnál értékesítsék.

— **Halálozások.** Legutóbbi kim tatásunk óta az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő haláleseteket jelentették be: özv. *Burai Jánosné* ev. ref. 73 éves, *Matkó András* ev. ref. egy hónapos, *Arauy János* ev. ref. négy hónapos, *Molnár Józsefné* róm. kath. 30 éves.

— **Másfél éve nem dolgozik.** Csavargásért fogták el az éjjel *Bán György* nagykarolyi születésű cserepező segédét, ki saját vállomása szerint másfél éve csavargó munka nélkül. Azt persze nehéz volna kideríteni, miből tengette életét másfél éve *Bán György*. Egyelőre a rendőrség fogházába zárták.

— **Békés osaládi élet.** A Hungária kávéház előtt tegnap este *V. Nagy István* és a felesége, *Mannai Gizella* cukorárulók összeverekedtek, azaz csak az ember pofozta meg élete párját. A meggyalázott asszonyból kitört a sértett asszonyi büszkeség és ennek nyilvánulásaként ott a Piacz-utcán úgy kiabált, ordított, hogy a járókelők összecsesződültek. A szép családi jelenetnek a rendőrség vetett véget.

— **Koldus csavargó.** A rendőrség elfogta *Nagy Gábor* többször büntetett csavargót, mert a Piacz-utcán kérégetett. *Nagy Gábor*t a város területéről végleg kitiltotta már a rendőrség. Kérégetésért tiltott viszatérésért lezárták.

— **A haragosok.** Évek óta gyűlölik egymást *Kiss István* és *Szilágyi Károly* ácsmesterek. Tegnap este a *Jókai* és *Bethlen-utca* sarkán hirtelen szemben találták egymást. Lángba borult a régi haragos váratlan láttára mindkettő arca s szó nélkül egymásra rohantak. Földre teperték és ott hamperezték, rugdalóztak, harapdálták egymást a földön. Mire nagy fáradtsággal szétválasztották őket, mindkettő csupa vér volt. Kölesönösen feljelentették egymást.

— **A békítő jutalma.** A város egyik csavargók által megszállva tartott helyén, a Hal-utcában *Erdélyi Ferenc* és *Károlyi István* napszámások összeverekedtek. *Somlyai László* ott lakó cipészmeister, hogy a vérontást megakadályozza, közbelépett és szét akarta választani a verkedőket, mire *Erdélyi* nekiment *Somlyainak* és el is veri a békítő cipészt, ha közbe nem lép a rendőr, ki *Erdélyit* a központra kísérte.

— **Toloncz uton.** *Kelemen Antal* napszámost, ki a kitalítás daczára is visszajött és itt foglalkozás nélkül csavargott, az *Árpád-téren* a rendőrség elfogta és illetőségi helyére tolonczoltatja.

— **Verokedő koták.** *Piacz-utcán*, a gyümölcsoron *Jakab Juliánna* kofa megtámadta *Kovács Jánosné* és *Kubinyi Jánosné* gyümölcsárulókat, mert azon a helyen nem árulhatnak. Lett aztán ebből olyan takaros kofaháború, hogy három rendőr is csak nagy nehezen csinált rendet.

— **Legeltetést vállalók.** Felső-tárkány község előjárósága értesítette a polgármesteri hivatalt, hogy több ottani gazda hajlandó mintegy 60—80 darab, 2—3 éves ökröket és néhány tehent teleltetésre elvállalni. A marhákat már most lehetne felhajtani.

— **Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnyújtási műterme Piacz-utca 44., dr. Ujfalussy haz. Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő kirakatokban.**

— **1—2 középiskolai tanuló ellátásra felvállaltatik.** Érdeklődhetni *Széchenyi-u* 18 sz. a.

— **Állandó műiparúri kiállítás** *Mentze Henrik* újdonságok áruháza *Piacz-és Szent-Anna-utca* sarkán. Több ezer újdonság érkezett alkalmi ajándékokban, u. m. háztartási cikkek, gyermekjátékok és műiparúri különlegességek, melyek a legolcsóbb szabott árak mellett beszerezhetők.

SZÍNHÁZ.

Makó Lajos és Szeged.

Annak idején közöltük, hogy a szegedi városi tanács hat szövegei, kettő ellenében a debreczeni színház érdemes igazgatójának *Makó Lajosnak* adta a szegedi színházat a jövő évtől számítandó hat évre.

A „Szeged és Vidéke” című lap a szegedi tanács döntése óta napoként hosszasan foglalkozik az ügyvel és kiméltlenül támadja *Makó Lajost*.

Mi nem foglalkoztunk az ügyvel, mert ezt a *Makó Lajos* és a szegedi színház ügyének tekintettük. Passiv álláspontunkat meg is tartottuk volna továbbra is, de egyik helyi lap: a „Debreczeni Ujság” minden alkalommal átveszi azon közleményeket és leközi. Így a mai számában is közöl egy nyílt levelet, mely a „Szeged és Vidéke” tegnapi számában jelent meg. A „Debreczeni Ujság”-nak tudni kellene, hogy a „Szeged és Vidéke” közleményei nem felelnek meg az igazságnak és így nem kellene olyan nagy előszeretettel leközi. Eppen ezért nem is foglalkozunk ezzel bővebben, mert Debreczen színház bérlő és látogató közönsége tisztában van a *Makó Lajos* érdemeivel és azzal is, hogy mik vezérik a „Debreczeni Ujság”-ot ebben az ügyben.

Azonban amit mi debreczeniek tudunk, azt nem tudják a szegediek. Mert nem tételezzük fel a szegedi sajtó egyik organumáról sem, hogy tudva valótlanosságokat írjon. Már pedig a Szeged és Vidéke valótlanosságokat közölt, amikor az augusztus 19-iki számában egy hosszú cikk keretében a öbök közt ezeket írta:

„*Makó Lajos* Debreczenben oly mérveken adta elő a francia disznóságokat, hogy az ottani színházi bizottság hallani sem akart arról, hogy valaha neki újból kiadja a színházat.”

Ugyancsakban a cikkben:

„*Makó Lajosnak* pedig Debreczenben azért is nem adták ki újból a színházat mert vasárnap esténként francia disznóságokat játszott és nem népszínműveket.”

Szintén abban a közleményben:

„*Makó Lajos* ellen pedig Debreczenben az volt a fő kifogás, hogy hajszoja az ócska *Sardou-dramákat* és nem ad elő új darabokat, mert sajnálja a diszleteket és a tanítmet.”

Nem terjeszkedünk ki azon körülményre, hogy Makó Lajos miért nem kapta meg a debreczeni színházat. Azokata sajátos körülményeket mindenki ismeri, de annak a határozott konstatálásával tartozunk a Makó Lajos becsületes törekvéseinek, hogy a debreczeni színházi bizottság, vagy városi tanács soha olyan kijelentéseket nem tett, mint amiket az a valaki a Szeged és Vidékével elmondhat.

Határozottan meg vagyunk győződve, hogy a Szeged és Vidék szerkesztőségét rosszakaratu információkkal félre vezették. Ezek alapján írta a fentieket és ilyen forrásból eredt a Debreczeni Ujságban is közölt nyílt levél is.

E mellett bizonyít azon körülmény is, hogy az — illető nem írta alá a nevét a nyílt levélnek. Azonban, hogy is írhatta volna alá, mikor az illető *nem debreczeni bérlő*. Hát ki? Ha tetszik, szorgálhatunk vele!

Különbén ebben az ügyben Szikszay Gyula urtól az alábbi sorokat vettük:

Tekintetes Szerkesztő ur!

A „Debreczeni Ujság“ f. évi aug. 24-én megjelent számában „Szi“ házi levél Szegedre — a bérlők Makó ellen — czímmel egy közlemény jelent meg, amelyben egy színházi bérlő aláír — neve alatt egy valaki — nemcsak egy becsületes, törekvő színházigazgató boldogulásának alattomos módon törekedik gátat vetni, hanem velem is, mint Makó igazgató rokonával foglalkozik és valótlanúságokat állít.

Valótlán az és határozott rosszakaratu jelleműnek nyilvánítom a „Debreczeni Ujság“ „egy debreczeni színház bérlő“ aláíróját, mert sem én, sem hozzám tartozóim egyike sem volt senkinél a Makó érdekében aláírásokat gyűjteni. Ezen aláírásokat éppen a színházbérlők legkompetensebb tagjai bocsátották ki és terjesztették maguk között éppen azok, akik leginkább hivatva vannak az igazgató működése felett kritikát gyakorolni hogy úgy a bérlő-, mint a nagy közönség teljesen meg volt Makó igazgató működésével elégedve, bizonyosságul felhivom őket, hogy nyilatkozzanak a helyi lapokban, de meg vagyok győződve, hogy egész Debreczenben nem akad ilyen ember. De bárminő is legyen a vélemény Makó ellen vagy Makó mellett, az azonban mégis elítélendő, nemtelen cselekedet, hogy találkozzon valaki, aki nem átal, nem restel, nem szégyenli magát és névtelenül denuncziálásra vetemedik. Ha nem volt az illető Makó igazgatóval megelégedve, jön helyette másik, de neki jövődő boldogulása ellen szánt-szándékos kárt ne tegyen, róla valótlanúságot ne írjon, mert ez nemtelen tett, ezen eljárásért minden tekintélyes ember elítéli.

En pedig, ki hivatva vagyok a távollévő rokonom Makó igazgatót minden alattomos rágalmozás ellen megvédeni, felhivom ez uton a névtelen cikíkirót, hogy magát nevezze meg, — mert a közérdek szempontjából is kívánatos, hogy az ilyen embert ismerjék.

Ha nekem valaki ellen panaszom van, s ezt a hírlapokban szellőztetni kívánom, bátran aláírom a nevemet, és nem bujok az anonymus köpenyeg alá.

Tisztelettel felkérem szerkesztő urat, pár soraimat becses lapjába közzé tenni.

Kiváló tisztelettel:

Szikszay Gyula.

A máramarosszigeti előadások. Egy este kivételével — írj. a Máramaros — ma érkezett száma, — zsufolt ház érdeklődése mellett folytak le a harmadik hét előadásai. Annál meglepőbb, hogy Makó igazgató az idei szigeti évadot már szeptember 15-én be akarja rekeszteni. A múlt héten felelevenítették Fatinitzát, a czimszerepben Lóza Lillivel, aki biztos énekével, bájos, eleven játékaival általános tetszést aratott. Az „Utazás az özvegység felé“ vig-

játékban Hahnel Aranka művészete emelkedett ki. Palágyi, Jászszékyné, Sebestyén, Arday Ida és Iványi vitték az újdonságot sikerre. A „Vándorlegény“ ott se ütött be, habár fenti szerepében Sugár Aranka énekében, játékban egyaránt kiváló élvezetet nyújtott. A „Flirt nagysám“ bemutatója azonban nagy hatással járt, amelyet különösen Hahnel Aranka ért el a czimszerepben. Eleganciáját, finom árnyalásait és díszítgáló művészetét a szigeti lap különösen kiemeli. Menszáros Margit is nagyon tetszett, valamint Palágyi, Sebestyén, Szabó Irma, Csiky és Iványi. Értékes sikere volt Csiky Lászlónak szombaton a „Brankovics György“ nehéz czimszerepében, amelyben a telt ház közönsége a művészt zajos tapsokkal és kihívásokkal halmozta el.

Heti piaci árak.

— augusztus 24.

A tegnapi hetivásár áraitól a vásárfelügyelőség a következőket jelenti:

100 klg.	Kor.-tól.	Kor.-ig.
Buza	19—	20—
Kétszeres	17 80—	18—
Rozs	14 60—	—
Árpa	14 40—	—
Zab	15—	—
Tengeri	15 80—	16—
Köles	15—	—
Szalonna sós	128—	136—
„ uj	—	—
Háj	—	—
Zsír	132—	136—
Kihízott sertés	—	—
Sertészhús	—	—
Széna	8—	—
„ II. rendű	6 40—	7—
Luzerna	8—	7 60
Bükköny	6—	5—
Lóhere	5 80—	—
Takarmány szalma	4—	—
Alom szalma	1 20—	—
Zsup szalma ezáz kéve	10—	—

A hetivásár forgalma tegnap a következő volt:

Ló felhajtattott	510 drb.
Elkelt	300 „
Szarvasmarha felhajtattott	650 „
Elkelt	510 „
Sertés felhajtattott	840 „
Elkelt	640 „

TÁVIRATOK.

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

(Érkezik d. u. 1/2 órakor.)

Az orosz hajóraj vége.

Budapest, augusztus 24. Csifuból táviratozzák, hogy a port-arthuri kikötőből mult éjjel kifutott **orosz hajóhad megsemmisült. A Sebastopol tengeralatti aknába ütközött és felrobbant. Másik két hajót az oroszok robbantottak fel**, hogy a japánok hatalmába ne essenek. **Két hajót a japánok elfoglaltak.** A Csifuban hallott robbanásokat ez idézte elő, nem pedig — mint eleinte vélték — a Port-Arthur várából eredő robbanások.

Újabb angol-orosz konfliktus.

Budapest, aug. 24. Londonból érkező táviratok mind megegyeznek abban, hogy a *Hipszang* angol gőzös ügye, amelyet a *Rosztovni* orosz torpedónaszádrómból elsüllyesztett, habár gőzös sem csempész árut, sem japán utast nem vitt magával, a közvéleményt rendkívül felháborította. **Ez az ügy most mindennél fontosabbnak tűnik**

fel az angoloknak és háttérbe szorítja a harcozteri eseményeket. — A lapok élesen támadják a kormányt és elégtelt követelnek Oroszországtól, **mely az angol lobogót nem respektálta.** Az angol kereskedelmi hajók biztonsága az uton veszélyeztetve van, a kereskedelmi hajók a délfrikai kikötőbe menekülnek.

Port-Arthur ostroma.

Budapest, augusztus 24. Port-Arthur ostromáról ma délig semmi újabb jelentés sem érkezett. Csifui táviratok csupán a japánok bombázásának szakadatlan folytatásáról szólnak.

Megzavart mézeshetek.

Kinos vizontlátás.

— Saját tudósítónktól. —

— augusztus 24

Érdekesebb és kacagatóbb eset kérés történt, mint az, amelyik egy fiatal debreczeni házaspár boldogságát akarta most szétrombolni. A kihágási bíróság honor szobájába sem igen jutott még hasonló bohózati eset, amelyeket oda vittek volna a pörlekedő felek.

Az élet azonban — ez a nagy szinjátékírú — megtermi a nagy tragédiák mellé a vig bohózatokat is, olyanokat, amelyeket csak a legvidámabb francia bohózatíró, a legszemlésebb gall elbeszélő tud ki-gondolni.

A kihágási bíróság elé a vidám esetenek már csak végső következesei jutottak, de ott sem lett a dolognak komoly folytatása. Csak a nevető akták száma szaporodott egygyel.

A vidám akta pedig a következőkről számol be:

Nemrég helyeztek Debreczenbe egy fiatal államhivatalnokot Budapestről. A fiatal ember rövidesen megházasodott és boldogan tölti most mézes heteit fiatal bájos feleségével.

A menyecske valóságos gyermekaszony, aki nehezen tud beleszokni abba, hogy anyai fölügyelet nélkül, maga vezease dolgait.

Boldogan, megelégedetten turbéolt a fiatal pár s a férj csak akkor hagyta otthon ifju feleségét, ha éppen hivatalos dolgai akadt.

Az asszonyka még látogatába sem járt s így az első viziteket sem tették meg még náluk.

Alig ismert valakit Debreczenben a vidékről idekerült fiatal asszony s így nagy volt a meglepetése, amikor néhány nappal ez előtt egy fiatal nő nyitott be hozzájuk.

Az elegáns fiatal nő körülnézett a szobában és megkérdezte az asszonykától:

— Itt lakik X. ur?

— Igen, itt lakik kérem.

— Köszönöm, nagyon örülök. Öt kerásem. Ha megengedi, akkor behozatom a csomagomat.

Az asszonyka nézett és a hölgy kiment. A fiatal asszony azt hitte, hogy valami vidéki rokon az idegen nő s ő bizony tapasztalanságában be sem mutatkozott.

Csakhamar egy hordár böröndöket, kalapskatulyákat rakott le az előszobában és az idegen nő újra bejött.

— Nincs itthon a fiatal ur?

— Nincsen.

— Akkor kérem megvárom. Majd ledülök addig a pamlagra, úgy is fáradt vagyok.

Amit mondott, meg is cselekedte és hamarosan elszunnyadt. Az asszonyka pedig várta az estét, amikor a vonattal éjjeli 10 órakor meg kellett érkeznie az urának.

A férj meg is érkezett és az asszonyka már künn a folyosón megsugta, hogy vendég érkezett, biztosan valami rokon. Benn szunyad a hálószobában...

A férj benyitott a titokzatos hálóhoz, aki akkor már szintén ébren volt és várta a fiatal embert. Ahogy az belépett, fölugrott, a nyakába borult és megcsókolta. A feleség meg csak nézte.

— Ugy-e megleptelek, kis mókusom? — kérdezte az idegen nő.

A férj majd hanyatvágódott. A hölgy budapesti kedvese volt, egy írógépes kis-asszony, akinek jó hosszú ideig udvarolgot. Ahogy azonban elhelyezték a fővárosból, még csak nem is levelezett a leánynyal, hiszen megházasodott.

Persze, verejtéket izzadt a fiatal ember. Az ajtóban a felesége, az ablaknál a volt szeretője. Szép kis komédia lehet ebből. Alig is tudott szóhoz jutni és csak nagy nehezen nyögte ki:

— Nagyon megleptél.

— Ugy-e örülsz? Itt maradok nálad egy pár hétig.

— Nálam!

— No igen. Hiszen a házikisasszony is megengedi — s ezzel rámutatott az ajtóban remüldöző asszonykára.

A férj nagy merészen kivágta:

— Itten nem maradhat egy perczig sem, mert a házikisasszony az én — feleségem.

A titokzatos kisasszony nagyot nézett s elájult. A fiatal asszonyka, aki szintén közelállott ehhez, állította talpra vetélytársnőjét, aki alig akarta megérteni a dolgot.

Az asszonyka a kisasszonynak magyarázott, a férj meg mindkettőnél védte magát. A kisasszony nem akart távozni, a feleség viszont faképnél akarta hagyni az urát.

A férj két szék között majdnem a pad alá esett. Ide is beszélt, ott is védekezett. Végre is nagyot határozott és felszólította az idegen nőt, hogy távozzék. Amikor pedig nem akart menni, tendőért küldött és azzal elküldötte a kisasszonyt egyik szállodába, ahol gondosan figyeltek rá, mert — vitriollal fenyegetőzött.

A tendőr jelentése folytán került azután az ügy a bíró elé. A hivatalos formák helyett azonban inkább a békebíró szerepét vállalta magára a kihágási bíró. Az írógépes kisasszonynak magyarázta, hogy a nagy szerelmek is véget érnek és hogy a fiatal állambiztosoknak egyszer mégis csak meg kellett házasodnia, a feleséget fölvilágosította, hogy minden férjnek van a házassága előtt az életben egy-egy szerelmi története — s az asszonyok lassan megnyugodtak.

Az írógépes kisasszony a délutáni vónattal nagy szomoruan visszautazott a fővárosba, az asszonyka pedig boldogan ment haza az urával a családi fészekbe, ahová idegen madár is be akart röpdösni.

Az uralkodók kincsei.

— augusztus 24.

Kincset, ékszert, drágakövet mindenki nagyon szeret. Nem tesznek kivételt ebben a földi élet leghatalmasabbja, az uralkodók sem. Különösen a keleti fejedelmek boldogok, ha sok drágakő és kincs van birtokukban. A stambuli szultán ékszerkészlete oly óriási, hogy e mellett a francia és angol ékszerészek összes készlete eltörpül. Ha árverést tartanának a szultán birodalmában, úgy csekély — egy pár tucat millió márka folyna be. A rubinok mellett a sötétzöld smaragd készlet sem megvetendő, amelyek közül nem egyet az alexandriai tenger dobott felszínre.

De a rubintos smaragd óriási értéke mellett is egy arany korsó tűnik fel, amely csupa gyémántból van készítve. Nem utolsó egy drágakövekből készült kis indiai tem-

plom sem, amelynek értéke egyedül egy pár milliót ér meg. E mellett az igazán óriási értékű tárgyak mellett említésre sem méltók az apróbb emlékek és értéktárgyak, amelyeknek értékéből egy pár országot lehetne megvásárolni.

A különböző fegyvereket, hadi készleteket, kitüntetések, érmeket, sisakokat sem szabad figyelmen kívül hagynunk, mert ezek is egy vagyont érnek.

Az orosz czár gazdagsága a téli palotában lesz őrizve. Már sokat beszéltek a híres „Orlow“ gyémántról. A híres gyémánt 194 és háromnegyed karát nehéz. Alakja magas, félkör alakú, alul kettéválasztva, melynek átmérője 16 milliméter és magassága 1 milliméter. Formája hasonló egy karima nélküli kalaphoz. Vakítóan fénylik, de mindennek dacára alig hihető, hogy egy pár milliót érne. Orlow herceg a híres gyémántot 1791. évben vásárolta Amsterdamban 1.400.000 forintért. Katharina kegyencének semmi ár sem volt sok, ha kedveskedni akart uróknak.

Az orosz czárnak legelőbbet érő kincsei azonban természetesen a korona, amelynek értéke 1.100.000 rubel. A korona csupa gyémántból és gyöngyökből áll. 26 nagy gyémántkő és körülbelül 2500 kisebb drágakövből van a korona összerakva, a koronázási alma is igen nagy értéket képvisel. De nem lehet egyenként felsorolni az egyes milliókat érő értéktárgyakat. Allítólag 30 millió márka sem lenne elég, ha az orosz czár értéktárgyai eladók lennének. Hasonló értéket képviselnek a Moszkvában elhelyezett értékdolgok. Nyolcz szobában vannak csoportosítva a legkülönbözőbb és legdrágább czikkok, amelyeket egyenként felsorolni a lehetetlenséggel határos.

A londoni kincsek sem állnak azonban az orosz drágaságok alatt. Koronák, királyi bot, birodalmi alma, kereszték, rendjelek, gyémántkövek és a legkülönbözőbb értékek kizámíthatatlan vagyont képviselnek. Az igazi korona igen egyszerű, de annál többet ér az 1838. évben készített Viktoria volt királynő koronája, amelynek értéke 2.380.000 koronát tesz ki. Nem kevesebb, mint 2783 darab különböző gyémánt és drágakő van a koronán elhelyezve. Az orosz „Orlow“ gyémánthoz hasonlóan, az angolok a híres „Kohinor“ gyémántot imádják, amelyet a windsori palotában őriznek.

Az angol kincsek után a bécsi udvar drágaságai következnek. A kincsek Bécsben ugyszólván muzeumot létesítenek, amelyben mindenféle drágakő képviselve van. Nagy gyémántokat és gyöngyöket itt is lehet találni; különösen a „toskánai nagyherceg gyémánt“ feltűnő, amelynek sulya 133 egyötöd karát.

A bécsi udvar után a müncheni és dresdai drágakövek következnek, amelyek szintén milliókat érnek.

Amint látszik, minden egyes uralkodó oly alaposan el van látva ékszerekkel és drágakövekkel, hogy azok értékével számátalan szegény embert lehet gondjától megszabadítani.

IRODALOM.

Imádság idején.

Csak imádkozzatok, édes kis fiaim, Az imádság áldás, az imádság élet. Mig a jó Istennel szóba merünk állni: Minden gonosz ellen lelünk menedéket. Addig e világ, ha ellenünk fordul is, Nem vagyunk magunkra! Velünk van az Isten az imádságunkba!

Csak imádkozzatok, édes kis fiaim, Az imádkozótól messze jár a vétek. Vagy ha kit megejt is: bűnbánata könyjén, Igaz imádságban megtisztul a lélek. Kit ti úgy szerettek, az égi szívárvány: A menny mosolygása, Megtérő bűnösök könyje hullására!

Csak imádkoztatok, édes kis fiaim, Istenfélelemmel, emberszeretettel. Mert bűn az imádság, ha mit szájatok vall: Meghazudolnátok ru' cselekedeteit. Ki sok imádsága nagy magasztalóról Mást lenéz kevélyen: A jó Isten annak nincsen a szívében!

Csak imádkoztatok, édes kis fiaim, En tanítalak rá szerető szívemmel. Az imádság áldás, az imádság élet: Istenfélelemmel, emberszeretettel. De ne feledjétek, hogy szeretet nélkül Hitünk csak sivárság... S hogy az igaz élet a legszebb imádság!

Szaboloska Mihály.

Gyakorlati Gyorsszámoló. Szenes Adolf „Gyakorlati Gyorsszámoló“ czimvel valóban hűzögpótló kis könyvet állított össze, utmutatót a gyakorlati életben előforduló számolási műveleteknek fejben és írásban való gyors és pontos elvégzésére. Nemcsak a kamatszámítás sablonos táblázatát tartalmazza tehát ez a könyv, hanem minden egyéb egyszerűsítést az összeadás, kivonás, szorzás és osztás körében is, és külön fejezetekben a százalékszámítás és a kamatszámítás fortélyait, valamint befejezésül a kamatos-kamat táblázatokat. A 98 oldalas, könnyen áttekinthető könyv, amelyet a gyakorlat emberei örömmel fogadhatnak, a Franklin-Társulat kiadása. Ára 1 korona.

KÖZGAZDASÁG.

Szállítási kedvezmény erőtakarmányok szállításánál. A fenyegető takarmányhiány következtében a kereskedelmi miniszter legújabbán az erőtakarmányok szállításánál is szállítási díjmérséklést engedélyezett. A mérsékelt díjtétel az illetékes vármegyei gazdasági egyesület által kiállítandó igazolvány alapján, kizárólag gazdák részére és azoknak is csak állatállományuk nagyságához mért szükségletük fedezésére lett engedélyezve. A mérsékelt szállítási díjtétel alkalmazása kocsi- és fuvarlevelenként legalább is 10.000 kilogrammért való díj fizetése mellett a következő erőtakarmányok szállításánál engedélyeztetett: tengeri, bükköny gabonajaj, konkolyhulladék, korpa, olajpogácsa, árpadara, kukoriczadara és malomkonkolyal a helyi díjzabást igazoló „C“ osztály díjtételének az alkalmazása — mindennemű nedves, szárított és őrölt moslék (pálínkamoslék), szörp-, lé- és takarmányrépa után pedig a helyi díjzabás I. kivitelei díjzabású díjtételeinek az alkalmazását engedélyezte. A gazdasági egyesületeknek köteleességévé tétetett az igazolványok kiállításánál a legnagyobb szigorral eljárni. A szállítási igazolványt igénybe venni szándékozó gazdák forduljanak a Gazdasági Egyesületekhez igazolványokért. Az igazolvány kiállításához szükséges megjelölni:

1. A feladó nevét, 2. czimzett nevét, 3. földő állomás, 4. leadó állomás, 5. szállításra kerülő erőtakarmány megnevezése, 6. a czimzett állományának darabszám szerinti megjelölése, 7. megjelölése annak, hogy az állatállomány mely községben van elhelyezve. Minthogy a kedvezményes szállítás csakis teljes kocsiakomány utáni fizetés mellett van engedélyezve és így a kiszagdák, kik leginkább szorultak reá a szállítási díjnál elérhető megtakarításra, nem élvezhetnék ezen intézkedés jótétmenyzeit, kívánatos, hogy a kiszagdák kisebb megrendeléseiket kocsiakományra kiegészítve adják fel és a küldeményt valamely szövözetet, valamely gazdakör, községi előljárósági vagy esetleg magános czimére is adassák fel, de ez esetben a szállítási igazolványt kérelmező levélhez okvetlenül kimutatás csatolandó, melyben az erőtakarmányt igénylő kiszagdák felsorolandók kitüntetésével annak, hogy kinek mily nagy az állatlétszáma

és mily mennyiségű erőtakarományt rendel. Szövetkezetek és gazdakörök csakis tagjaik egyesített rendelésének szállításához kérhetnek igazolványt.

REGÉNY CSARNOK.

Csontváz a tűzhelyen.

Angol regény.

Fordította: **Amica.**

9

— Én ugyanazt kérdezhetném öntől, — válaszolta a másik, amint barátja a lovát a lovásznak átadta és hozzájuk csatlakozott. — Én nem törődöm a parlamenttel. Engedje, hogy a barátomat bemutassam. Herbert ur, — Vandeleur őrnagy. Mily kellemes délután!

— Ámbár a park nincsen tele, — mondja Vandeleur. — Geisler, mikor érkezett Angliába? Maga hosszasan volt külföldön.

— Igen, három vagy négy évig. Csak nem rég jöttem vissza. Mindenkit újból kell felkeresnem.

— Emlékszik a mi régi ismerősünkre, vagyis inkább barátunkra: De l'Orme Guyie? — kérdezte az őrnagy.

— Mit, a Castleton Halli De l'Orme Guyt érti? — szölt közbe Herbert.

— Igen, ugyanazt. Ismered? — kérdezte Geisler.

— Egy vagy két évvel ezelőtt találkoztam vele és a leányával Scarboroughban, de azt még sem mondhatom, hogy ismerem.

— Ő ismét megőszült, — mondja Vandeleur — felesége egyike a legszebb asszonyoknak, akit valaha láttam, — ő nagyon szép.

— Megőszült ismét? — ismételte Gessler Orlof. — Kit vett el?

— Azt hiszem, hogy előkelő születésű ladyt. Morville volt a leánykori neve. Olaszországban találkozott vele.

— Morville! — kiáltja Herbert élénken és gyors változással az arcán. — Mi volt a neve, Edit?

— Igen, — azt gondolom, hogy az. — Ismeri? — kérdezte az őrnagy.

A Herbert Tracy szép arcán gonosz kifejezés volt, amint lassan mondta:

— Meghiszem azt, hogy ismerem. Tudják, hogy ő ki és mi volt?

— Nem.

— Egy színésznő, egy opera énekes, aki a Madame Anna del Vala néven nem volt ismeretes.

— Akkor — mondja Vandeleur szíriárd és nyugodt hangon — köztisztelőben álló moesoktalan neve kellett, hogy legyen, máskülönben De l'Orme Guy nem vette volna el.

Herbert nevetett, durva, gunyos nevetéssel, mire Vandeleur azt tette utána:

— A feleségem meg fogja őt látogatni és azt gondolom, hogy meg fogja őt szeretni. Ab, itt jön lóháton, a fiával és a leányával!

— Hol? — kérdezte Geisler.

— Ottan — lépésbe mennek. Ő az első a fiatal Alannal és Vandeleur őrnagy mélyen meghajtva magát köszönt, a mint beszélt.

A köszönés mosolylyal lett fogadva, de abban a pillanatban, midőn De l'Orme asszony megrántotta a gyeplőt, Herbert előre lépett és kalapot emelve, nagyon érthetően azt mondta:

— Jó reggelt De l'Orme asszony. Nem számítottam arra a szerencsére, hogy kegyedet Angliában lássam.

A Herbert hangjára J dit megrettenő — észrevehetőleg megrettent, de szép, büszke arcán — mely most oly fehér volt, mint a márvány — megvetés volt — amint megfordult és merően nézett rá.

Folyt. köv.)

Kiadó helyiségek.

A Biharnagybajomi Népkör tulajdonát képező helyiségek: a főtéren két utcái és két belső szoba és egy pinoze, 600 azaz hatszáz koronába állapított évi bérért több évre azonnal kiadó.

Ugyancsak a „Népkör“ tulajdonát képező épület nyugoti oldalán egy utcái és két belső szoba, 400 azaz négyszáz koronába állapított évi bérbe több évre azonnal kiadó.

A bérelni szándékozók forduljanak a Népkör elnökéhez bővebb felvilágosításért.

Csemege szőlő

a gróf Degenfeld és Balkányi-féle

Erzsébet szőlőtelep

városi eláru-ító helyiségében

Simonffy-utcái városi bérház 13. sz. naponként friss

csemege szőlő

igen olcsón kapható.

— A ki —

olcsón, jól, praktikusán és modernül

építkezni akar

forduljon

BORSODY I. S. építész

irodájához Debreczenben Hunyadi-u. 21

Templomok, városi lakóházak kastélyok, iskolák, fürdők, gyárak, gazdasági épületek stb. tervezését vagy elkészítését, nedves lakások szárazzá tételét, betonozást vagy bármily építkezéshez tartozó munkát elvállal.

Építkezésekre törlesztéses kölcsönt előnyösen eszközöl ki. — Biztos sikerrel elkészít a kőműves, édfaragó és ácsmesteri vizsgára. — Építő iparosoknak olcsón készít tervrajzokat, költségvetést.

Iskolás

fiuk és leányok

részére kész felhárny-műek, ágyneműek, madrácz, ágyterítők, paplanok, flaneltakarók, harisnyák és zsebkendők, nagyválasztékban és csakis elsőrendű minőségben —

Kardos Lászlónál

Debreczen, Kossuth-u 9 sz.

BRAZAY FÉLE SOSBORSZESZ

NAGY ÜVEG
ÁRA: 2 KORONA

60 KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA

HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ

... MELLEKELVE VAN ...

Csak még rövid ideig!

Szönyegraktárunk áthelyezése miatt az összes ott lévo árukat leszállítottuk

Különös olcsó alkalmivétel képen ajánlunk:

Több száz drb. szönyegmaradékot féláron.

Visszamaradt függönyöket féláron.

Butorszövet maradékokat féláron.

Egyes ágy- és asztalterítöket féláron.

Visszamaradt valódi Smyrna szönyegek féláron.

Bosznay J. és Társa

szönyegháza, Kossuth-utca 11.

Csak még rövid ideig!

4508. tkv.
1904

Arverési hirdetmény kivonat.

A püspökladányi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Kauffmann Salamon végrehajtónak özv. Nemes Szabó Imréné, mint néh. Nemes Szabó Imre örökösei végrehajtást szenvedő elleni 270 korona 10 fillér tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényesék (a püspökladányi kir. járásbiróság) területén levő Püspökladányban fekvő, a püspökladányi 98. sz. tjkvben foglalt + 1050—1 rsz ingatlanból alakult püspökladányi 447. sz. betétbe felvett 1375—2 hr. 963—a összeírási számú beltelkes ház és udvarra, az árverést 1200 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1904. évi szeptember hó 5. napján délután 10 és fél órakor a bíróság árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 120 koronát készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1884. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiüldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Püspökladányban, 1904 május hó 31.

Czikó István,
kir. tvszéki bíró.

COLOSSUM CIRCUS

a vásártéren

ma szerdán aug. 23-án este fél 9 órakor

Első nagy birkozás

az igazgatóság felhívása folytán az európai nagyobb atletikai klubok mesterbirkozói közül a következők jelentkeztek:

Weber Heinrich
németországi birkozó-
mester.

Anton Haker
Ausztria bajnok
birkozója.

Bertalan Gy.
budapesti athleta-club
mester birkozója.

Koh Heinrich
Hamburgból.

Czaja József

hercules-club mester birkozója.

A mérkőzők három tiszteletérem és a mesteri övért fognak küzdeni.

Helyárak. Körszék 2 kor. I. hely 1 kor. 40 fill., II. hely 1 kor, III. hely 60 fill. Karzat 40 fill. Tíz éven aluli gyermekek szülei kíséretében I és II. helyen a helyárak felét fizetik. Gyermekek és katonajegy - karzatra 30 fillér.

Apró hirdetések.

Díja 10 szög 40 fillér, minden további szög 4 fillér. vastagabb betűkkel nyomtatott szög 4 kr. fillér

JOGHALLGATÓ fam számára, finom uri házban, különbejáratu butorozott szobát és teljes ellátást keresek. Szives ajánlatok intézendők dr. Kohn Károly ügyvédhez, Ujvidék.

A CSAPÓKERTBE a dedó sorján egy jó karban levő ház, szőlővel, jutányos árban eladó.

A legolcsóbb
bevásárlási forrás
Székely Jenő és Társa
utóda
uri és női-dívat
cipőraktár cégnél
Piacz-
és Szent-Anna-utczs
sarkán.

10879

1904

Arlejtési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város által a városi szegényház tervszerű kibővítésénél teljesítendő építési munkák biztosítására zártajánlati verseny tárgyalás hirdettetik.

Az előállítandó munkák a következő összegekkel vannak előírányozva.

1. Föld, kőműves, elhelyező és átalakítási munkák...	19871 K 39 f.
2. Ácsmunkák ...	8742 K 90 f.
3. Bádogos munkák ...	1258 K 40 f.
4. Asztalos, lakatos, üveges és mázoló munkák ...	2418 K — f.
Összesen	32290 K 69 f.

azaz Harminczkétezerkettőszázkilenczven korona hatvankilencz fillér.

Ajánlatok tehetők az egyes munkanemekre, vagy az összes munkákra együttesen.

A versenytárgyaláson résztvehet minden szabályszerű képesítéssel bíró iparos, vagy vállalkozó.

Minden ajánlattevő köteles a pályázat tárgyát képező munka előirányzati összegének megfelelő 5° bánatpénzt készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban a városi házipénztárnál 1904. évi augusztus 30. napjának d. u. 5 órájáig letenni és az arról szóló letéti jegyet ajánlatához csatolni.

Az ajánlatba hozandó engedmény számmal és betűvel, olvashatóan, tisztán kiírandó és ajánlattevő tartozik ajánlatában kijelenteni, hogy a terveket, költségvetést, vállalati feltételeket és a helyi viszonyokat ismeri és azokat magára nézve kötelezőknek elfogadja.

A kellően felszerelt írásbeli zárt ajánlatok **1904. évi augusztus hó 31-ik napjának délelőtt 10 óráig** a polgármesteri hivatalnál nyújtandók be.

A beérkező ajánlatok ugyanaz nap d. e. 11 órakor, a városház nagytanács-termében nyilvánosan bontatnak fel.

Elkészve beadott, kellően fel nem szerelt, távirati és utóajánlatok, avagy kétéget támasztó kifejezéseket tartalmazó ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A városi tanács fenntartja magának azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között szabadon választhasson, vagy azok mellőzésével a munkák biztosítására más uton intézkedhessék.

Minden ajánlattevő ajánlatának a felbontástól számítandó 30 napi időtartam leteltéig kötelezettségben marad.

A tervek, költségelőirányzat, vállalati feltételek a városi mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők, hol a kívánt felvilágosítások is megadatnak. Debreczen, 1904 augusztus hó 16.

A városi tanács.